

Aluehallintovirasto

Etelä-Suomi

Päätös

Nro 148/2010/4

Dnro ESAVI/60/04.09/2010

Annettu julkipanon jälkeen

10.9.2010

ASIA	Niskoslammen, Nerkoonjärven Viinamäenlahden ja Launoslammen kunnostaminen turvetuotannosta aiheutuneiden haittojen vähentämiseksi, Kihniö
LUVAN HAKIJA	Vapo Oy

VIRANOMAISTA KOSKEVA MERKINTÄ

Ympäristölupavirastot on lakkautettu 31.12.2009. Valtion aluehallinnon uudistamista koskevan lainsäädännön voimaantulosta annetun lain (903/2009) 4 §:n mukaan ympäristölupavirastoissa vireillä olevat asiat, jotka aluehallintovirastoista annetun lain (896/2009) nojalla kuuluvat aluehallintovirastolle, siirtyivät 1.1.2010 vastaavalle alueellisesti toimivaltaiselle aluehallintovirastolle. Tämän asian käsittelyä on jatkanut 1.1.2010 alkaen Etelä-Suomen aluehallintovirasto, koska asia on kuulutettu Länsi-Suomen ympäristölupavirastossa ennen 1.1.2010.

VOIMASSA OLEVAT PÄÄTÖKSET

Länsi-Suomen ympäristölupavirasto oli 15.6.2005 antamallaan Aitonevan turvetuotantoa koskevalla päätöksellä nro 56/2005/4 myöntänyt Vapo Oy:lle ympäristöluvan Aitonevan turvetuotantoon Kihniön kunnassa enintään 140 ha:n alueella. Päätöksen lupamääräyksessä 17 Vapo Oy oli muun muassa velvoitettu tekemään suunnitelma Niskoslammen ja Nerkoonjärven Viinamäenlahden kunnostamisesta turvetuotannon aiheuttamien haittojen vähentämiseksi ja toimittamaan sitä koskeva lupahakemus Länsi-Suomen ympäristölupavirastolle 30.11.2005 mennessä. Vaasan hallinto-oikeus oli 19.6.2007 antamallaan päätöksellä nro 07/0206/1 pidentänyt määräaika lupahakemuksen toimittamiselle 30.11.2008 saakka.

Länsi-Suomen ympäristölupavirasto oli 15.6.2005 antamallaan Talasnevan turvetuotantoa koskevalla päätöksellä nro 57/2005/4 myöntänyt Vapo Oy:lle ympäristöluvan Talasnevan turvetuotantoon Kihniön ja Kurun kunnissa enintään 51 ha:n alueella. Lupamääräyksessä 17 Vapo Oy oli muun muassa velvoitettu tekemään suunnitelma Launoslammen, Niskoslammen ja Nerkoönjärven Viinamäenlahden sekä Ruuppalammen ja Ison Tervajärven kunnostamisesta turvetuotannon aiheuttamien haittojen vähentämiseksi ja toimittamaan sitä koskeva lupahakemus Länsi-Suomen ympäristölupavirastolle 30.11.2005 mennessä. Vaasan hallinto-oikeus oli 19.6.2007 antamallaan päätöksellä nro 07/0207/1 pidentänyt määräaika lupahakemuksen toimittamiselle 30.11.2008 saakka ja muuttanut lupamääräystä 17 siten, että Ruuppalammen ja Ison Tervajärven osalta ehdotus kunnostustoimenpiteiksi oli jätettävä Pirkanmaan ympäristökeskukselle.

HAKEMUS

Vapo Oy oli 28.11.2008 Länsi-Suomen ympäristölupavirastoon toimittamassaan kirjelmässä ilmoittanut laittavansa vireille lupahakemuksen Kihniön kunnan alueella sijaitsevien Niskoslammen, Nerkoönjärven Viinamäenlahden ja Launoslammen kunnostamisesta turvetuotannosta aiheutuneiden haittojen vähentämiseksi. Vapo Oy oli ilmoittanut toimittavansa ympäristölupavirastolle hakemussuunnitelman vuoden 2008 loppuun mennessä. Yhtiölle oli myönnetty lisäaika hakemussuunnitelman toimittamiseen 30.1.2009 saakka.

Vapo Oy on 30.1.2009 toimittanut ympäristölupavirastoon hakemussuunnitelman, jossa on esitetty Niskoslammen ja Nerkoönjärven Viinamäenlahden kunnostamista siten, että luvan haltijan osuus on 20 % kokonaiskustannuksista. Launoslammelle ei ole esitetty erityisiä kunnostustoimenpiteitä.

SUUNNITELMA

Vesistön kuvaus

Launoslampi

Launoslammen pinta-ala on 2 ha. Lammen rannat ovat soisia ja ranta-alueella kasvaa pääosin koivikkoa. Rannat ovat rehevän kasvillisuuden peittämiä. Launoslampi toimii suodattimena valuma-alueelta tuleville ravinteille ja kiintoaineelle. Launoslammesta vedet laskevat Launosluoman laskuojan kautta Niskoslampeen.

Launoslammen vesi on humuspitoista, mutta lammen vedenlaadusta ei ole mitattuja tuloksia.

Launoslammen kalataloudellinen merkitys on vähäinen. Nerkoönjärven kalastuskunta ei ole tehnyt kalaistutuksia lampeen. Lammessa on luontaisesti ahventa ja haukea. Kalastus on satunnaista pilkkimistä.

Launoslammella tavataan vesilintuja. Vesialue on suojainen ja rauhallinen levähdys- ja pesimispaikka vesilinnuille. Lammella pesii muun muassa joutsen.

Launoslammen virkistyskäyttö on vähäistä muun muassa hankalan sijaintinsa ja soistuneiden rantojen vuoksi.

Niskoslampi

Nerkoonjärven koillispuolella sijaitsevan Niskoslammen pinta-ala on 0,4 km². Humuspitoisen lammen suurin syvyys on 1,8–2,5 m ja lammen kokonaisrantaviivan pituus 4,3 km. Lampea ympäröivät alavat peltoalueet. Niskoslampi on läpivirtausvesistö, jonka teoreettinen viipymä on vain muutamia päiviä. Keskivirtaama Launosluomaan ja Launoslampeen laskevissa ojissa noin 0,1 m³/s. Niskosjoki laskee Niskoslammesta Nerkoonjärven Viinamäenlahteen. Uoman reunat ovat monin paikoin ruohottuneita, mutta kasvillisuus ei estä veden vapaata virtausta. Niskosjoen keskivirtaama on noin 0,3 m³/s.

Niskoslammen vedenkorkeudet ovat käytännössä samassa tasossa kuin Viinamäenlahden vedenkorkeudet.

Niskoslammen vedenlaatua on seurattu vuodesta 1982 lukien. Vuosien 1999–2008 kokonaisfosforipitoisuuden mukaan veden laatu vastaa vedenlaatuluokituksessa välttävää. Lammen vesi on ylirehevää ja voimakkaasti kuormittunutta muualta valuma-alueelta tulevan kuormituksen vaikutuksesta. Niskoslammen kuormituksesta 50 % on peräisin maataloudesta, 37 % perushuuhtoumasta, 8 % metsätaloudesta ja 7 % turvetuotannosta. Turvetuotannon laskennallinen osuus Niskoslammen veden kiintoainepitoisuudesta on noin 5 %, kokonaistypestä noin 15 % ja kokonaisfosforista noin 6,5 %.

Kalatalousviranomaisen mukaan Niskoslammen kalastuksesta ja kalakannoista ei ole tehty selvityksiä. Niskoslammella kalastetaan kotitarvekäyttöön ja virkistykseen. Pyydyksinä käytetään lähinnä verkkoja ja urheilukalastusvälineitä. Kalastusta haittaavat veden likaantuminen, pohjan liettyminen ja pyydysten limoittuminen.

Niskoslampea käytetään muun muassa veneilyyn ja uimiseen.

Viinamäenlahti

Nerkoonjärven Viinamäenlahden pinta-ala on noin 0,25 km² ja lahden rantaviivan pituus noin 2 km. Lahden vesisyvyys on 1,1–2,0 m. Viinamäenlahden rannat ovat osittain soisia ja eteläosassa on pinnan myötäistä umpeenkasvua. Vesialueen ympärillä on alavia peltoja. Lahden pohjoisosan ranta-alueella on vajaan 100 m:n levyinen kasvillisuusvyöhyke, jossa kasvaa muun muassa saraa.

Nerkoonjärven havaitut vedenkorkeudet ovat seuraavat:

HW _{1/20}	N ₆₀ +143,27 m
MW	N ₆₀ +142,55 m
NW	N ₆₀ +142,25 m

Viinamäenlahden veden laatu on huomattavasti hyvälaatuisempaa kuin Niskoslammen. Vedenlaatuluokituksen mukaan veden laatu kuuluu luokkaan tyydyttävä.

Nerkoonjärven kalataloudellinen merkitys on tyydyttävä. Järvessä on ahventa, haukea, kiiskiä, kuhaa, kuoretta, lahnaa, madetta, muikkua ja särkeä. Tärkein saaliskala on hauki. Nerkoonjärven kalastuspaine on kasvanut viime vuosina kuhakannan parannuttua. Viinamäenlahdella kalastetaan kotitarvekäyttöön ja virkistykseen. Pyydyksinä käytetään lähinnä verkkoja ja urheilukalastusvälineitä. Kalastusta haittaavat veden likaantuminen, pohjan liettyminen ja pyydysten limoittuminen.

Viinamäenlahdella tavataan vesilintuja, jotka hyötyvät vesialueiden rantakasvillisuudesta.

Viinamäenlahtea käytetään muun muassa veneilyyn ja uimiseen.

Sedimentit

Niskoslammen koillisosassa pehmeän sedimentin paksuus on noin 1,5–2,5 m. Lammen keskiosassa ei havaittu lainkaan kovempaa kerrosta. Sikasaaren itäpuolella hieman kovempi kerros havaittiin 2,5 m:n syvyydessä eikä lammen kaakkoisosassa havaittu kovempaa rajapintaa alle 5 m:n syvyydessä. Niskosjoen sedimentti on huomattavasti kovempaa kuin Niskoslammen, mikä johtuu veden suurehkoista virtausnopeudesta.

Viinamäenlahdessa pehmeän sedimentin kerrospaksuus on paikoitellen suurempi kuin Niskoslammissa. Niskosjoen suun lähistöllä sedimenttiä on noin 0,5 m. Lahden länsiosassa pehmeän sedimentin alla ei havaittu lainkaan kovempaa rajakerrosta.

Sedimenttitutkimusten tulosten perusteella Niskoslammen ja Viinamäenlahden pohjalla oleva orgaaninen aines on peräisin lähinnä ulkoisesta kuormituksesta.

Kunnostustoimenpiteet

Launoslampi

Nykytilassa lampi toimii laskeutusaltaana ja suodattaa lähivaluma-alueelta tulevaa kiintoainetta. Mikäli Launoslampea ruopattaisiin tai sen kasvillisuutta poistettaisiin, ravinne- ja kiintoainekuormitus alapuolisessa vesistössä lisääntyisi sekä vesistön vedenlaatu ja pohjien tila huonontuisi. Myös kunnostustöistä aiheutuva työnaikainen haitta olisi suuri. Kunnostustyöt hei-

kentäisivät myös lammen linnuston elinympäristöä. Hakija ei ole esittänyt tehtäväksi erityisiä kunnostustoimenpiteitä Launoslammella.

Niskoslampi

Niskoslammen kunnostustoimenpiteeksi esitetään pohjasedimentin poistamista vesitilavuuden lisäämiseksi. Suuren vesipitoisuuden perusteella pohja-aineksen poistoon soveltuu parhaiten imuruoppaus. Ruopattavan alueen pinta-ala on 13,5 ha ja ruoppausmassojen määrä noin 70 000 m³rtr. Ruoppaussyvyys keskivedenkorkeudesta on noin 2,5 m, jolloin ruoppaus-tarve on noin 0,5 m. Sedimentin vesipitoisuudesta johtuen ruopattu aines pumpataan paine johdolla erilliselle läjitysalueelle.

Viinamäenlahti

Viinamäenlahdella esitetään kunnostettavaksi Niskosjoen suun edustalla oleva noin 9,5 ha:n suuruinen alue imuruoppaamalla. Kunnostuksen tavoitteena on saavuttaa noin 2,0 m:n vesisyvyys, jolloin ruoppaussyvyys vaihtelee välillä 0,2–1,0 m. Ruoppausmassojen määrä on noin 50 000 m³rtr. Sedimentin vesipitoisuudesta johtuen ruopattu aines pumpataan paine johdolla erilliselle läjitysalueelle.

Läjitys

Lähialueen peltoja voidaan käyttää ruoppausmassojen läjitysalueina. Läjitysalueiden tulee sijaita enintään noin kilometrin etäisyydellä ruoppausalueesta. Niskoslammen ruoppausmassoille tarvittavan läjitysalueen pinta-ala on noin 15 ha ja Viinamäenlahden ruoppausmassoille tarvittavan läjitysalueen pinta-ala noin 10 ha. Läjitysalueiden reunaan muotoillaan matala, noin 1–1,5 m korkea, reunapenger. Penkereen ulkopuolelle muotoillaan vesien johtamista varten matala avo-oja. Ruoppausmassojen sisältämä vesi laskeutetaan altaassa ja vesi suotautuu reunapenkereen läpi avo-ojaan ja edelleen vesistöön.

Töiden suorittamisajankohta

Imuruoppaus ajoitetaan syyskauteen, jolloin työnaikaiset haitat ulkopuoliselle vesiluonnolle ja vesien virkistyskäytölle voidaan minimoida.

Kustannukset

Niskoslammen ja Viinamäenlahden kunnostuksen kokonaiskustannusarvio on 725 000 euroa. Sen lisäksi maanomistajille maksetaan laskeutusaltaiden rakentamisesta mahdolliset korvaukset ja kustannuksia aiheutuu myös kemikaaleista ja suotovesien laadun seurannasta. Vapo Oy:n osuudeksi arvioidaan keskimäärin 20 % eli yhteensä 145 000 euroa.

Vaikutukset

Kunnostustyön aikana ja jonkin aikaa sen jälkeen veden samentuminen on suhteellisen voimakasta. Läjitetävistä ruoppausmassoista voi aiheutua happamoittavaa kuormitusta suotovesien mukana. Samalla vesistöön voi kulkeutua sedimenteistä vapautuneita metalleja.

Ruoppaus syventää paikoitellen Niskoslammen ja Viinamäenlahden vesialueita, mutta ei vaikuta vallitseviin vedenkorkeuksiin. Alueen vesitilavuus kasvaa ja osittain saavutetaan luontainen kova pohja. Sisäinen kuormitus ei todennäköisesti merkittävästi vähene, koska Niskoslammen ja Viinamäenlahden pohjat ovat laajalla alueella pehmeän ja paksun sedimenttikerroksen peitossa. Esitetyllä ruoppaussuunnitelmalla pehmeitä sedimenttejä jää edelleen kohdealueille. Vähitellen kunnostuksen ulkopuolelle jääviltä alueilta ja valuma-alueelta kulkeutuva kiintoaines kertyy kunnostettaville pohjille. Kunnostuksella saavutettava hyöty ei ole pysyvää. Kunnostuksen vaikutukset alueiden kalakantoihin jäävät vähäisiksi.

Korvaukset

Hakijan mukaan turvetuotannosta aiheutuneiden vesistöhaittojen kompensointi kertakorvauksena suoraan vesialueiden omistajille on varteenotettava menettelytapa. Hakija on esittänyt vesialueiden arvon alentumisesta kahdenkymmenen vuoden ajanjaksolle kertakaikkisena korvauksena 19 600 euroa, josta hakijan turvetuotannon aiheuttama osuus on 20 % eli 3 920 euroa.

HAKEMUSSUUNNITELMAN TÄYDENTÄMINEN

Täydennyspyyntö

Länsi-Suomen ympäristölupavirasto on 30.3.2009 päivätyllä kirjelmällään kehottanut hakijaa täydentämään hakemustaan seuraavasti:

"Ympäristölupavirastoon toimitetussa suunnitelmassa oli esitetty Launoslammen, Niskoslammen ja Nerkojärven Viinamäenlahden kunnostamista siten, että luvan haltijan osuus on 20 % kokonaiskustannuksista. Suunnitelman tuli kuitenkin koskea luvan haltijan harjoittaman turvetuotannon aiheuttamien haittojen vähentämistä. Mikäli luvan haltija ei sovi muiden kuormittajien kanssa kunnostushankkeesta tai ei ole valmis toteuttamaan yksinään esitettyä suunnitelmaa, sen on tehtävä sellainen vesiasetuksen mukaisesti laadittu suunnitelma, jonka se toteuttaa omalla kustannuksellaan aiheuttamiensa haittojen vähentämiseksi.

Suunnitelmaan tulee sisältyä myös mahdollisten läjitysalueiden sijainti ja mahdolliset maanomistajien suostumukset ruoppausmassojen läjittämiseen maa-alueilleen sekä selvitys vaikutusalueen rantakiinteistöistä ja vesialueista sekä niiden omistajista ajantasaisine postiosoitetietoineen."

Täydennys oli toimitettava ympäristölupavirastoon viimeistään 21.8.2009.

Täydennykset

Hakija on 18.9.2009 toimittanut ympäristölupavirastoon Niskoslammen ja Nerכוןjärven kunnostamista koskevan tarkistetun suunnitelman. Suunnitelman mukaan hakija niittää Niskoslammen ja Viinamäenlahden vesikasvillisuutta ja siirtää niitetyn kasvillisuuden läjitysalueille omalla kustannuksellaan.

Tehdyn kasvillisuus selvityksen perusteella kasvillisuutta tulisi poistaa Viinamäenlahden luoteisosassa ja Järvenpään edustalla. Niskosjoen uoman Niskoslammen puoleisella alueella kulkumahdollisuuksien parantaminen vaatisi väylää kaventavan kasvillisuuden poistoa. Niskoslammen puolella kasvillisuutta tulisi poistaa Lamminmäen ja Rantalan alueilta. Hautamäen kohdalla kasvillisuus on leviämässä koko lahtialueelle ja umpeenkasvukehityksen ehkäisemiseksi kasvillisuuden poiston tulisi olla laajamittaista. Haaralahti on niin iso ja umpeenkasvanut alue, että sen kasvillisuuden poisto edellyttäisi erittäin laajamittaisia toimenpiteitä. Hakija on päätenyt esittämään alueella osittaista kasvillisuuden poistoa ja sen myötä avovesialueiden lisäämistä. Toimenpiteillä luotaisiin vesilinnustolle nykyistä suotuisampi elinympäristö. Kunnostustoimenpiteet jouduttaisiin hakijan mukaan toistamaan tietyin väliajoin, koska rehevän lahden umpeenkasvukehitys on voimakasta. Niiton kokonaispinta-alaksi arvioidaan 13 ha.

Hakija ei ole esittänyt kunnostustoimenpiteitä Launoslammella.

Vesikasvillisuuden poistossa voidaan käyttää useita eri menetelmiä. Hakija on esittänyt eri niittomenetelmien kustannusarvion sekä laji- ja kasvusto-kohtaisen arvion tarvittavista niittokerroista sekä lopputuloksesta. Niitto on tehtävä tarkan etukäteissuunnitelman mukaan ottaen huomioon haittaa aiheuttava lajisto ja sen erityisominaisuudet. Niittokertoja pitää olla useita ja niittosyvyyden riittävä hyvän lopputuloksen aikaansaamiseksi. Lisäksi niiton ajoituksella on merkitystä. Hakija on arvioinut Niskoslammen ja Nerכוןjärven niittokustannuksia muutaman vuoden takaisten niittokustannusten ja niittoalueiden arvioidun pinta-alan perusteella. Niittokustannukset ovat suuntaa-antavan arvion mukaan noin 8 100 euroa.

Nerכוןjärven puolella ei kartoituksen yhteydessä havaittu potentiaalisia läjityspaikkoja. Niskoslammen puolella on kaksi läjitykseen mahdollisesti sopivaa aluetta, joista toinen sijaitsee Jokirannan alueella ja toinen Haaralahden Lamminsivun läheisyydessä. Jokirannan läjitysalue on vanhaa peltoa ja Haaralahden läjitysalue horsmaa kasvava, hieman viettävä aukea.

Hakija on 2.11.2009 toimittanut ympäristölupavirastoon jäljennökset läjitysalueiden vuokrasopimuksista sekä selvityksen vaikutusalueen rantakiinteistöistä ja vesialueista sekä niiden omistajista postiosoitettiin.

HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN

Länsi-Suomen ympäristölupavirasto on vesilain 16 luvun 6, 7 ja 8 §:ssä säädetyllä tavalla kuuluttamalla asiasta 14.12.2009–13.1.2010 ympäristölupavirastossa ja Kihniön kunnassa varannut tilaisuuden muistutusten ja

vaatimusten tekemiseen ja mielipiteiden esittämiseen hakemuksen johdosta viimeistään 13.1.2010. Kuulutus on erikseen lähetetty tiedoksi asiakirjoista ilmeneville viranomaisille ja asianosaisille.

MUISTUTUKSET, VAATIMUKSET JA MIELIPITEET

1) Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on todennut, että imuruoppauksessa sedimentin mukana saattaa kulkeutua jopa 50–80 % vettä, joten suunnitelmassa esitetyt altaat eivät ole riittävän tilavia. Jos hankkeelle myönnetään lupa, tavanomaisten lupamääräysten lisäksi on annettava määräys suoja-verhojen käytöstä ja vesistötarkkailusta. Vapo Oy on omalla kustannuksellaan määrättävä toteuttamaan ruoppaus- ja niittohanke, jonka laajuudeksi määrätään hakijan esittämä osuus 146 620 euroa. Kunnostustoimenpiteet on kohdennettava haitankärsijöiden kannalta tarkoituksenmukaisesti. Ennen toimenpiteisiin ryhtymistä on esitettävä tarkennettu suunnitelma. Vapo Oy on esittänyt, että turvetuotannosta aiheutuneet haitat korvataan kerta-kaikkisena korvauksena, joka on arvioitu vain vesialueen arvon alentumisena. Laskelmassa on arvioitu vain kalataloudellinen haitta eikä esimerkiksi rantojen virkistyskäytölle aiheutuneita haittoja. Muistuttajan mukaan ensisijaisena keinona toiminnasta aiheutuneiden haittojen poistamiseen ja vähentämiseen ovat kunnostustoimet. Jos ratkaisussa päädytään haittakorvauksiin, korvaukset on määritettävä olemassa olevien määritysmenetelmien perusteella, jossa huomioidaan kaikki toiminnasta aiheutuneet haitalliset vaikutukset.

2) Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousryhmä on todennut, että Nerkojärven kalastosta ja kalastuksesta on saatu lisätietoa kalataloudellisen tarkkailun käynnistyttyä vuonna 2008. Kalastustiedustelun tulosten perusteella järvellä kalastetaan monipuolisesti ja tärkeimmät saalislajit ovat hauki ja kuha. Järven muikkukanta on taantunut ja ravut hävinneet. Kalastusta haittaa etenkin pohjien liettyminen, pyydysten likaantuminen ja runsas vesikasvillisuus. Järven kalakanta on harva eikä särkikalojen osuus ole erityisen suuri.

Suunnitelmissa esitetty ruoppaus olisi tehokkaampi ja pitkävaikutteisempi tapa vähentää turvetuotannon aiheuttamaa mataloitumista ja rehevöitymistä Niskoslammella ja Nerkojärven Viinamäenlahdella. Ruoppaus lisää vesitilavuutta ja parantaa kalaston elinmahdollisuuksia etenkin matalassa ja happikadoista kärsivässä Niskoslammessa. Pelkkä vesikasvien poisto ei paranna kalaston elinoloja ja vaikutukset jäävät lyhytaikaisiksi. Ruoppaus on suunnitelmassa mitoitettu tarpeettoman suureksi ja kalliiksi, joten sen toteutuminen esitetyllä kustannusjaolla on epätodennäköistä. Pienimuotoisesti toteutettuna ruoppaus tukee Nerkojärven kunnostushanketta, jossa järven tilaa on parannettu muun muassa alivedenkorkeuksia nostamalla.

3) BB (Puisto RN:o 3:64, Nerko, Kihniö) on kertonut, että hänen kiinteistönsä halki kaivettava oja tekee tilan käyttökelttomaksi. Kaivettava oja on varustettava rummulla tai ojan yli tulee rakentaa silta.

HAKIJAN SELITYS

Hakija on 22.4.2010 aluehallintovirastoon toimittamassaan selityksessä todennut **Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen 1)** vaatimukseen Vapo Oy:n velvoittamisesta toteuttamaan ruoppaus- ja vesikasvillisuuden poisto Vapo Oy:n osuuden (20 %, 146 620 euroa) mukaisessa laajuudessa, että molempien hankkeiden osittainen toteuttaminen ei ole järkevää. Selvityksen mukainen vesikasvillisuuden poisto on paras ratkaisu eikä hakijalle tule määrätä osittaisia ruoppausvelvoitteita. Hakija on viitannut **Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousryhmän** muistutuksesta antamansa vastineen perusteluihin.

Hakija on todennut **Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousryhmän** muistutuksesta 2), että hakija on ympäristölupavirastolle toimittamassaan suunnitelma-asiakirjassa "Launoslammen, Niskoslammen ja Viinamäenlahden kunnostus; suunnitelma turvetuotannosta aiheutuneiden haittojen vähentämiseksi" esittänyt suunnitelman vesialueiden ruoppauksesta. Suunnitelman mukaiset ruoppausalat ovat Niskoslammissa 13,5 ha (70 000 m³rtr) ja Viinamäenlahdessa 9,5 ha (50 000 m³rtr). Vapo Oy:n osuudeksi arvioituista ruoppauskustannuksista (725 000 euroa ilman arvonlisäveroa) arvioidaan noin 20 % eli 145 000 euroa ilman arvonlisäveroa. Muiden kuormittajien osallistuminen näin mittavaan ruoppaushankkeeseen on erittäin epätodennäköistä. Ruoppaukset hyödyttävät vesien virkistyskäyttöä eivätkä paranna veden laatua tai kalakantojen tilaa. Ruoppaus parantaa vesialueen tilaa väliaikaisesti, mutta ruoppausalueet täyttyvät vähitellen.

Hakemusta on täydennetty Niskoslammen ja Nerכוןjärven kunnostamiseen liittyvällä kasvillisuusselvityksellä ja suunnitelmalla ruoppauksen sijaan tehtävästä vesikasvillisuuden poistosta osa-alueilla. Vesikasvillisuuden poisto on esitetty toteutettavaksi kahtena peräkkäisenä kesänä. Oikein toteutetulla vesikasvillisuuden poistolla saadaan aikaan pysyviä muutoksia Niskoslammen ja Nerכוןjärven Viinamäenlahden vesialueilla. Pienimuotoisilla ruoppauksilla ilman vesikasvillisuuden poistoa ei saavuteta haluttua lopputulosta, koska suunnitelmassa esitettyjen laaja-alaisempienkin ruoppausten vaikutukset on arvioitu väliaikaisiksi. Lisäksi pienialaiset ruoppaukset kohdistuvat tietyille pienehköille alueille ja vain osa vesialueen käyttäjistä hyötyy niistä. Vesikasvillisuuden poistolla saavutetaan pidempiaikaisia vaikutuksia, joista hyötyvät kaikki vesialueen käyttäjät. Hakijan velvoittaminen vesikasvillisuuden poistoon teetetyn selvityksen mukaisesti on paras ratkaisu.

Hakija on todennut **BB:n 3)** muistutuksesta että hakemuksessa ei ole esitetty kaivettavaksi uusia ojia tai perattavaksi vanhoja ojia tilan Puisto 3:64 alueelle ja että muistutus on aiheeton.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Luparatkaisu

Aluehallintovirasto myöntää Vapo Oy:lle luvan Niskoslammen ja Nerkoonsjärven Viinamäenlahden kunnostamiseen vesikasvillisuutta niittämällä hakemukseen liitetyn suunnitelman mukaisesti Kihniön kunnassa.

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa vahinkoa, haittaa tai muuta edunmenetystä.

Luvan saajan on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia lupamääräyksiä.

Lupamääräykset

1) Vesikasvillisuuden poistaminen on tehtävä kahtena peräkkäisenä vuotena siten ja sellaisena aikana, että vesialueelle ja sen käytölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa ja häiriötä.

2) Poistettu vesikasvillisuus on läjitettävä 2.11.2009 Länsi-Suomen ympäristölupavirastoon toimitetun täydennyksen mukaisille läjityspaikoille tai maanomistajan suostumuksin muualle maa-alueelle.

3) Työt on aloitettava kolmen vuoden kuluessa ja saatettava olennaisilta osiltaan loppuun neljän vuoden kuluessa siitä, kun tämä päätös on saanut lainvoiman uhalla, että lupa muutoin raukeaa.

4) Töiden aloittamisesta on etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousryhmälle sekä Kihniön kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle

5) Töiden valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupavastuualueelle, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousryhmälle sekä Kihniön kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle

Perustelut

Vesikasvillisuuden poistamista koskeva suunnitelma täyttää Länsi-Suomen ympäristölupaviraston Aitonevan ja Talasnevan turvetuotantoa koskevien päätösten nrot 56/2005/4 ja 57/2005/4 lupamääräyksissä 17 Niskoslammen ja Nerkoonsjärven Viinamäenlahden kunnostamiselle asetetut vaatimukset.

Edellä mainituissa päätöksissä Vapo Oy oli veloitettu osallistumaan yhteensä 8 %:n osuudella jo toteutetun Nerkoonsjärven kunnostuksen kustannuksiin Aitonevan ja Talasnevan turvetuotannosta aiheutuneiden haittojen poistamiseksi. Kunnostuksen seurauksena Nerkoonsjärven ja samalla Niskoslammen ja Viinamäenlahden alimmat vedenkorkeudet nousevat noin 30 cm ja keskivedenkorkeus 13 cm, mikä parantaa veden tilaa. Lisäksi Vapo Oy oli kyseisissä päätöksissä veloitettu maksamaan vuosittain kalatalousmaksua yhteensä 1 500 euroa vuodessa. Vesikasvillisuuden poista-

mista voidaan pitää riittävänä kunnostustoimenpiteenä, kun otetaan huomioon Vapo Oy:n osallistuminen Nerkoönjärven kunnostuskustannuksiin ja Vapo Oy:n suoritettavaksi määrätty kalatalousmaksut.

Alehallintovirasto ei ole edellyttänyt Launoslammen kunnostamista. Pintalaltaan noin 2 ha:n suuruinen Launoslampi toimii laskeutusaltaana ja suodattaa lähivaluma-alueelta tulevaa kiintoainetta. Lammen soiset ranta-alueet eivät sovellu virkistyskäyttöön eikä sen nykyinen käyttö muutoinkaan edellytä kunnostusta. Kunnostustyöt heikentäisivät ainakin jossain määrin lammen linnuston elinympäristöä ja aiheuttaisivat haittaa alapuoliossa vesiympäristössä.

Lainkohta Vesilain 2 luvun 6 §:n 1 momentti

Lausunto muistutuksista ja vaatimuksista

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen 1) sekä Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousryhmän muistutuksista 3) todetaan, että vesikasvillisuuden niitto on päätöksen perusteluosasta ilmenevillä perusteilla riittävä toimenpide Niskoslammen ja Nerkoönjärven Viinamäenlahden kunnostamiseksi eikä Launoslammen kunnostaminen ole tarpeen.

BB:n 3) muistutuksesta todetaan, että hakemuksessa ei ole esitetty kaivettavaksi uusia ojia tai perattavaksi vanhoja ojia tilan Puisto 3:64 alueelle.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 1 995,50 euroa. Lasku lähetetään myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Maksu määräytyy valtion maksuperustelain (150/1992) nojalla annetun aluehallintoviraston maksuja koskevan valtioneuvoston asetuksen (1145/2009) mukaisesti. Asetuksen 7 §:n 2 momentin mukaan suoritteesta, jota koskeva asia on tullut vireille ennen 1.1.2010, peritään maksu asetuksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan. Tämän hakemuksen vireille tullessa voimassa olleen ympäristölupaviraston maksullisia suoritteita koskevan ympäristöministeriön asetuksen (1388/2006) maksutaulukon mukaan yli 20 000–200 000 m³tr ruoppausta koskevan hankkeen käsittelymaksu on 3 070 euroa. Käsittelymaksu määräytyy hakemussuunnitelmassa esitetyn hankkeen mukaisesti. Maksu peritään 35 % taulukon mukaista maksua alempana, koska asian käsittelyn vaatima työmäärä on ollut mainitun asetuksen liitteenä olevassa maksutaulukossa mainittua työmäärää vähäisempi. Käsittelymaksu on näin ollen 1 995,50 euroa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Vapo Oy

Jäljennös päätöksestä

Kihniön kunta
Kihniön kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
/Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue (sähköpostitse)
Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
/Kalatalousryhmä
Suomen ympäristökeskus (sähköpostitse)

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaisille listan dpoESAVI-60-04-09-2010 mukaan.

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla

Tieto päätöksestä julkaistaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupavastuualueen ja Kihniön kunnan virallisilla ilmoitustauluilla.

MUUTOKSENHAKU Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liite Valitusosoitus

Juha Helin

Leena Simpanen

Anne Valjakka

Päätöksen tekemiseen ovat osallistuneet ympäristöneuvokset Juha Helin (puheenjohtaja) ja Leena Simpanen. Asian on esitellyt esittelijä Anne Valjakka.
AV/tr

VALITUSOSOITUS

- Valitusviranomainen** Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.
- Valitusaika** Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **11.10.2010**.
- Valitusoikeus** Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.
- Valituksen sisältö** Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava
- päätös, johon haetaan muutosta
 - valittajan nimi ja kotikunta
 - postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
 - mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
 - perusteet, joilla muutosta vaaditaan
 - valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla)
- Valituksen liitteet** Valituskirjelmään on liitettävä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
 - mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta
- Valituksen toimittaminen Etelä-Suomen aluehallintovirastolle**
- Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava kahtena kappaleena Etelä-Suomen aluehallintovirastolle sen ympäristölupavastuualueen Helsingin toimipaikkaan. Valituskirjelmän on oltava perillä määrääjän viimeisenä päivänä** ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määrääjän viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.
- Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupavastuualueen Helsingin toimipaikan yhteystiedot**
käyntiosoite:	Asemapäällikönkatu 14, 00520 Helsinki
postiosoite:	PL 115, 00231 Helsinki
puhelin:	(vaihde) 020 636 1040
telekopio:	(09) 726 0233
sähköposti:	ymparistoluvat.etela@avi.fi
aukioloaika:	klo 8 - 16.15
- Oikeudenkäyntimaksu** Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 89 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.